

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

6 Αυγούστου 2009

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο συγκυρίας: **5 Οκτωβρίου 2009**

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

α) Ε.Ε.-27 – Ευρωζώνη: Συνεχίζει να βελτιώνεται το κλίμα

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος τον Ιούλιο διατηρεί την ανοδική του πορεία για τέταρτο συνεχή μήνα, τόσο στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** όσο και την **Ευρωζώνη**, αν και ακόμα βρίσκεται σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα του μακροχρόνιου μέσου όρου. Ο δείκτης αυξάνεται κατά 3,9 μονάδες στην Ε.Ε. και 2,8 μονάδες στην Ευρωζώνη και διαμορφώνεται στις 75 και 76 μονάδες αντίστοιχα. Η βελτίωση του κλίματος προέρχεται από την ανάκαμψη των προσδοκιών σε όλους τους τομείς, εκτός από τις **Κατασκευές**, όπου ο σχετικός δείκτης διατηρήθηκε αμετάβλητος. Στις **Υπηρεσίες**, το κλίμα βελτιώθηκε σημαντικά στην ΕΕ (κατά +3,6 μονάδες) και λιγότερο στην Ευρωζώνη (+2,1). Στο **Λιανικό Εμπόριο** οι προσδοκίες ανέκαμψαν επίσης και στις δύο ζώνες (κατά +2,9 και +3,5 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη), ενώ στη **Βιομηχανία** ο δείκτης διατήρησε την ανοδική τροχιά που είχε ξεκινήσει μετά την έντονη πτώση του Μαρτίου, τόσο στην ΕΕ (+2,7), όσο και την Ευρωζώνη (+2,2). Τέλος, ανοδικά κινείται και η **καταναλωτική Εμπιστοσύνη** και στις δύο ζώνες (+1,9 μονάδες στην ΕΕ και +2,1 στην Ευρωζώνη). Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών αυξάνεται κατά 3 και 2 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη και διαμορφώνεται στις -30 μονάδες και στις δύο ζώνες. Οι προβλέψεις για την *εξέλιξη της παραγωγής* βελτιώνονται, ιδιαίτερα στην ΕΕ, ενώ και τα *αποθέματα* αποκλιμακώνονται. Αλλά και οι εκτιμήσεις για τα *επίπεδα των παραγγελιών* σημειώνουν οριακή άνοδο στην ΕΕ και λίγο μεγαλύτερη στην Ευρωζώνη.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών καταγράφουν επίσης άνοδο, εντονότερη μάλιστα στην ΕΕ, φθάνοντας στις -19 και -18 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα δραστηριότητα* των επιχειρήσεων και την *πορεία της ζήτησης* βελτιώνονται και στις δύο ζώνες, αν και περισσότερο στην ΕΕ, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη *εξέλιξη της ζήτησης* παραμένουν σταθερές σε ΕΕ και ανακάμπτουν οριακά στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι επιχειρηματικές προσδοκίες βελτιώνονται σε ΕΕ και Ευρωζώνη, κατά 3 και 4 μονάδες αντίστοιχα, στις -14 και -13 μονάδες. Οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* ανακάμπτουν αρκετά, περισσότερο στην Ευρωζώνη, ενώ τα *αποθέματα* αποκλιμακώνονται οριακά στην ΕΕ αλλά διευρύνονται στην Ευρωζώνη. Οι προσδοκίες τέλος των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων για την *εξέλιξη των πωλήσεων τους επόμενους μήνες* βελτιώνονται και στις δύο ζώνες.
- Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές** παραμένει στα ίδια χαμηλά επίπεδα του Ιουνίου, τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη. Οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για το *επίπεδο των εργασιών* τους καταγράφουν οριακή ανάκαμψη στην Ευρωζώνη, αλλά δεν μεταβάλλονται στην ΕΕ, ενώ οι προσδοκίες για την *απασχόληση* στον κλάδο παραμένουν σταθερές στην ΕΕ και υποχωρούν οριακά στην Ευρωζώνη.

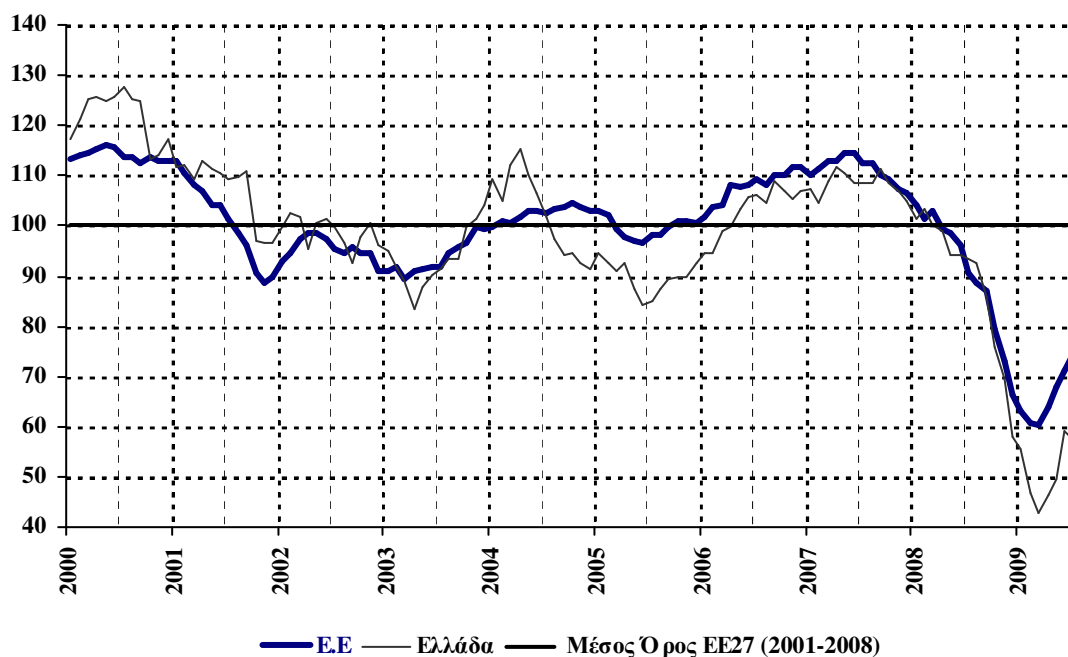
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2008=100, εποχικά εξομαλυνμένα στοιχεία)

	2001-2008			Μ.Ο έτους								
	Min	Max	M.O	2004	2005	2006	2007	2008				
ΕΕ-27	61,0 Φεβ-09	115,0 Ιουν-07	100,9	103,1	100,1	108,5	111,8	91,8				
Ευρωζώνη	65,3 Φεβ-09	112,8 Μαι-07	100,2	100,4	99,1	107,7	109,8	92,4				
Ελλάδα	43,1 Μαρ-09	114,9 Απρ-04	99,0	102,6	89,8	103,0	108,4	89,0				
2008												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	104,3	101,4	102,9	99,3	98,5	96,1	90,7	88,6	86,9	79,6	73,2	66,4
Ευρωζώνη	102,5	101,1	100,5	98,2	98,7	96,1	91,0	89,9	88,9	81,6	76,6	68,7
Ελλάδα	101,4	103,4	100,0	98,8	94,1	94,1	93,3	92,6	86,0	75,9	69,6	57,9
2009												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	63,2	60,8	60,4	64,0	67,9	71,1	75,0					
Ευρωζώνη	67,2	65,3	64,6	67,3	70,2	73,2	76,0					
Ελλάδα	55,4	46,8	42,9	46,3	49,5	59,0	57,2					

Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2008=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα (1990-2008=100, εποχικά εξομαλυνμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** βελτιώνεται κατά δύο μονάδες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη, φθάνοντας τις -21 και -23 μονάδες αντίστοιχα. Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την *οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους το επόμενο 12μηνο* ανακάμπτουν, ενώ σημαντική άνοδος καταγράφεται και στις προβλέψεις για την *οικονομική κατάσταση της χώρας το επόμενο διάστημα*. Η πρόθεση για αποταμίευση παραμένει στα ίδια επίπεδα στην ΕΕ και επιδεινώνεται οριακά στην Ευρωζώνη, ενώ οι έντονα αρνητικές προσδοκίες σχετικά με την *εξέλιξη της ανεργίας το επόμενο 12μηνο*, περιορίζονται κατά δύο μονάδες και τις δύο ζώνες. Αυτό σημαίνει ότι αμβλύνεται ελάχιστα η εργασιακή ανασφάλεια λόγω της κρίσης και σε καμία περίπτωση δε μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των ευρωπαίων καταναλωτών.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** – ο οποίος όμως δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος – βελτιώνεται περαιτέρω τον Ιούλιο, για πέμπτο συνεχή μήνα στην ΕΕ, στις +2 μονάδες και για τέταρτο μήνα κατά σειρά στην Ευρωζώνη, στη -1 μονάδα. Οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* βελτιώνονται σημαντικά και στις δύο ζώνες, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τις εκτιμήσεις για την *τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης*. Παρόλα αυτά, οι προβλέψεις της *ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο* υποχωρούν.

Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες καταγράφεται βελτίωση του οικονομικού κλίματος. Από τις μεγαλύτερες χώρες, η υψηλότερη άνοδος καταγράφεται στο Ην. Βασίλειο (+5,0), την Ισπανία (+3,9) και τη Γερμανία (+3,2 μονάδες), ενώ η ανάκαμψη ήταν οριακή σε Γαλλία (+0,3), Ολλανδία (+0,2) και Πολωνία (+0,1). Στην Ελλάδα, το οικονομικό κλίμα καταγράφει μικρή υποχώρηση, ύστερα όμως από την έντονη άνοδο των 10 μονάδων που σημείωσε τον περασμένο μήνα, φέρνοντας τη χώρα στην 24^η θέση ανάμεσα στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές.

β) Ελλάδα: Ελαφρά κάμψη του δείκτη οικονομικού κλίματος

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα, αντίθετα με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, καταγράφει ελαφρά υποχώρηση τον Ιούλιο, ύστερα από τρεις μήνες συνεχούς ανόδου. Ωστόσο η εξέλιξη αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως ήπια διόρθωση – και ενδεχομένως παροδική – της πολύ μεγάλης ανάκαμψης των προσδοκιών του Ιουνίου, καθώς γενικά ο δείκτης σταθεροποιείται σε επίπεδα υψηλότερα του μέχρι στιγμής μέσου όρου του έτους (51 μονάδες). Πιο συγκεκριμένα, ο δείκτης στην Ελλάδα τον Ιούλιο διαμορφώνεται στις 57,2 μονάδες από τις 59 μονάδες τον Ιούνιο, στη δεύτερη υψηλότερη τιμή του έτους. Στους επιμέρους τομείς της οικονομίας, οι μεταβολές είναι οριακές, όμως το κλίμα επιδεινώνεται κυρίως λόγω της υποχώρησης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, οι *προβλέψεις της παραγωγής* κινούνται ανοδικά, παρόλο που οι *εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο της ζήτησης και των παραγγελιών* σημειώνουν οριακή υποχώρηση και τα *αποθέματα* ενισχύονται ελαφρά.
- στις **Υπηρεσίες**, εξασθενούν οι θετικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξη της ζήτησης*, όπως και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των *εργασιών*, ενώ αντίθετα μικρή βελτίωση σημειώνεται στις *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης*.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, καταγράφεται σημαντική βελτίωση στις *εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις*, ενώ και τα *αποθέματα* συνεχίζουν να αποκλιμακώνονται, για πέμπτο συνεχή μήνα. Ωστόσο, ενισχύονται, έστω και ελαφρά, οι αρνητικές *προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης* στο επόμενο τρίμηνο.
- στις **Κατασκευές**, οι *εκτιμήσεις για το επίπεδο του προγράμματος εργασιών* δεν μεταβάλλονται σε σχέση με τον Ιούνιο και παραμένουν αρνητικές, ενώ η τάση στις *προβλέψεις για την απασχόληση* του κλάδου εξακολουθεί να υποδηλώνει μείωση θέσεων εργασίας.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, περιορίζεται σημαντικά η πρόθεση των καταναλωτών *για αποταμίευση στο επόμενο 12-μηνο*, δείκτης ο οποίος άλλωστε επιδεινώνεται και στην Ευρωζώνη, ενώ και οι προσδοκίες τους για την *οικονομική τους κατάσταση* και οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας* καταγράφουν οριακή κάμψη. Παρόλα αυτά, τα νοικοκυριά εμφανίζονται τον Ιούλιο λιγότερο απαισιόδοξα σχετικά με την *οικονομική κατάσταση της χώρας*.

Στις επόμενες ενότητες ακολουθούν οι αναλυτικές εξελίξεις ανά τομέα.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Μικρή υποχώρηση στις επιχειρηματικές προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** καταγράφει ελαφρά υποχώρηση 2 περίπου μονάδων τον Ιούλιο, μετά από τέσσερις διαδοχικούς μήνες ανόδου και διαμορφώνεται στις 73,8 μονάδες. Η κάμψη των προσδοκιών είναι ωστόσο συγκρατημένη και ενδεχομένως να αποδειχθεί πρόσκαιρη, καθώς κάθε Ιούλιο τα τελευταία 6 τουλάχιστον χρόνια ο δείκτης υποχωρεί. Οι εκτιμήσεις και προβλέψεις στους περισσότερους δείκτες δραστηριότητας του τομέα εμφανίζουν έτσι κάμψη. Αναλυτικότερα:

α) Ήπια είναι η υποχώρηση στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, με το σχετικό ισοζύγιο να παραμένει οριακά θετικό, στη +1 μονάδα (από +5), υψηλότερο πάντως από τη μέση φετινή επίδοση, η οποία είναι αρνητική (-6 μονάδες). Μία στις τέσσερις επιχειρήσεις αναμένει άνοδο στην παραγωγή της το επόμενο διάστημα, ενώ οι μισές προβλέπουν σταθερότητα.

β) Το **τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης** δεν μεταβάλλεται τον Ιούλιο, με το σχετικό ισοζύγιο να παραμένει στο ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο των -53 μονάδων. Αρνητικές εκτιμήσεις διατυπώνει και πάλι το 56% των επιχειρήσεων, ενώ δύο στις πέντε επιχειρήσεις κρίνουν ότι οι τρέχουσες παραγγελίες τους βρίσκονται σε κανονικά για την εποχή επίπεδα.

γ) Ελαφρά βελτίωση για δεύτερο συνεχή μήνα καταγράφουν οι εκτιμήσεις για τις **παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού**, με το σχετικό δείκτη ωστόσο να παραμένει πολύ χαμηλά, στις -49 μονάδες (από -55) και μόλις ένα 5% των επιχειρήσεων να δηλώνει ότι αυτές βρίσκονται σε ικανοποιητικά για την εποχή επίπεδα. Υποχώρηση ωστόσο καταγράφεται στις **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, με το σχετικό ισοζύγιο να «πέφτει» κατά 9 μονάδες και να σημειώνει τη χαμηλότερη τιμή του τελευταίου πενταμήνου (-10 μονάδες από -1 τον Ιούνιο). Άρα η ζήτηση εξωτερικού παρά τις επιμέρους διακυμάνσεις εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλή.

δ) Σε όρους **αποθεμάτων έτοιμων προϊόντων**, καταγράφεται ελαφρά διόγκωσή τους τον Ιούλιο, ύστερα από 3 μήνες συνεχούς αποκλιμάκωσης, με την πλειονότητα ωστόσο των επιχειρήσεων (63% από 59%) να εκτιμά ότι αυτά βρίσκονται σε κανονικά για την εποχή επίπεδα. Το σχετικό ισοζύγιο κινείται ανοδικά κατά 3 μονάδες και διαμορφώνεται στις +23 μονάδες, επίδοση η οποία αν και είναι χαμηλότερη του φετινού μέσου όρου (+28 μονάδες), αντανakλά αρκετό ακόμα όγκο αποθεμάτων στις αποθήκες των επιχειρήσεων.

ε) Εξασθενούν οι θετικές **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** που είχαν διατυπωθεί το προηγούμενο δίμηνο, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +4 μονάδες (από

+11), εξέλιξη η οποία άλλωστε συμπορεύεται και με την καθοδική τάση των προβλέψεων για την παραγωγή το επόμενο διάστημα.

στ) Η επιδείνωση στις εκτιμήσεις / προβλέψεις των επιχειρήσεων αποτυπώνεται και στους **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής**, οι οποίοι περιορίζονται ελαφρά στους 4,2 μήνες (από 4,4 μήνες). Προς την ίδια εξάλλου κατεύθυνση κινείται και το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού**, το οποίο υποχωρεί έστω και πάλι οριακά κάτω του 70%.

ζ) Από την άλλη πλευρά, εξακολουθούν να βελτιώνονται - για πέμπτο διαδοχικό μήνα - οι **προβλέψεις για την απασχόληση** του τομέα, παραμένοντας ωστόσο αρνητικές. Το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις -16 μονάδες στην καλύτερη φετινή επίδοση, όταν μόλις τρεις μήνες νωρίτερα βρισκόταν στο -30. Από το σύνολο των επιχειρήσεων του τομέα, η συντριπτική πλειονότητα (78% από 71%) προβλέπει πλέον σταθερότητα το επόμενο διάστημα, γεγονός που σημαίνει ότι έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στις περισσότερες επιχειρήσεις οι όποιες προσαρμογές κρίθηκαν απαραίτητες.

η) Στα ίδια επίπεδα παραμένουν οι **προβλέψεις για τις τιμές πώλησης των προϊόντων** το επόμενο τρίμηνο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται ξανά στις -7 μονάδες και τέσσερις στις πέντε επιχειρήσεις να αναμένουν σταθερότητα στις τιμές

η) Στο ερώτημα τριμήνου για τις **νέες παραγγελίες** καταγράφεται σημαντική άνοδος στο σχετικό ισοζύγιο, το οποίο τον Ιούλιο εμφανίζεται ισοσκελισμένο (από -15 μονάδες στη μέτρηση Απριλίου), ακολουθώντας την τάση βελτίωσης των προσδοκιών των τελευταίων μηνών. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι οι νέες παραγγελίες παρέμειναν στάσιμες το τελευταίο τρίμηνο σε σχέση με το προηγούμενο ανέρχεται πάντως στο 73% (από 68% της προηγούμενης μέτρησης).

θ) Αλλά και στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, διευρύνεται το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του στο υψηλό 40% (32% τον Απρίλιο). Από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, η ανεπάρκεια ζήτησης κρίνεται από το 46% ως το βασικότερο πρόβλημα της παραγωγικής του δραστηριότητας.

ι) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για τις **εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, καταγράφεται περαιτέρω βελτίωση προς όλες τις αγορές. Οι εκτιμήσεις για τις εξαγωγές προς την ΕΕ παραμένουν ελαφρά αρνητικές, ενώ εκείνες με προορισμό τις Βαλκανικές χώρες ισοσκελίζονται τον Ιούλιο, ενώ το αντίστοιχο ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις λοιπές χώρες γίνεται θετικό. Πλέον το εξαγωγικό κλίμα φαίνεται να βελτιώνεται σε σχέση τουλάχιστον με τις μετρήσεις στην αρχή του έτους, όπου οι αρνητικές εκτιμήσεις σαφώς υπερτερούσαν κατά πολύ των θετικών.

Στις επιμέρους κατηγορίες αγαθών, εντονότερη είναι η μείωση των προσδοκιών στα Κεφαλαιουχικά αγαθά. Αναλυτικότερα:

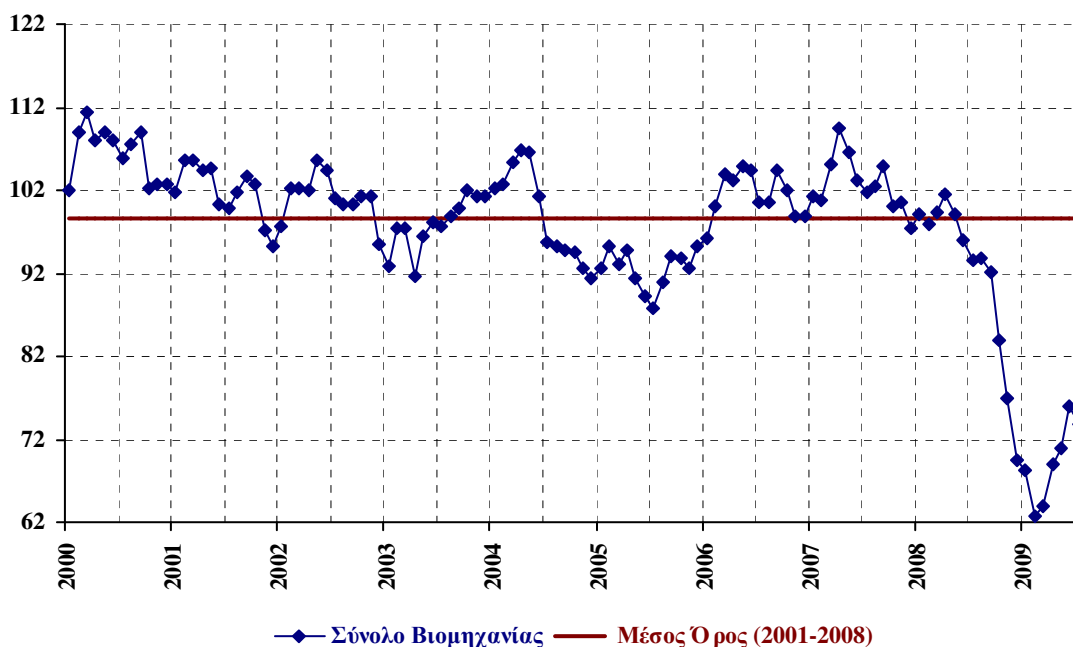
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

			2001-2009			Μ.Ο έτους					
			Min	Max	M.O	2004	2005	2006	2007	2008	
Βιομηχανία (1996-2006=100)			62,8	109,5	98,6	99,1	92,6	101,5	102,8	91,9	
			Φεβ-09	Απρλ-07							
2008											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
99,2	97,8	99,4	101,4	99,2	96,0	93,7	93,9	92,2	83,9	76,8	69,4
2009											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
68,2	62,8	63,8	68,9	70,9	76,0	73,8					

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Στα **Καταναλωτικά Αγαθά**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών κινείται ελαφρώς πτωτικά τον Ιούλιο και διαμορφώνεται στις 83,6 μονάδες από τις 85 μονάδες τον Ιούνιο. Μικρές είναι γενικά οι μεταβολές που σημειώνονται: το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τα επίπεδα των παραγγελιών και της εγχώριας ζήτησης διαμορφώνεται δύο μονάδες χαμηλότερα (-34), ενώ αντίθετα οι εκτιμήσεις για τις παραγγελίες εξωτερικού αν και βελτιώνονται, παραμένουν έντονα αρνητικές (στις -31 από -38 μονάδες). Τα αποθέματα παραμένουν διογκωμένα, με το ποσοστό εκείνων που τα αξιολογεί ως κανονικά για την εποχή πάντως να διευρύνεται στο 72% (από 68%). Αμετάβλητες παραμένουν και οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες, με το ¼ των επιχειρήσεων να αναμένει υποχώρησή τους και το 35% άνοδο. Η χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού ενισχύεται ελαφρώς στο 73,1%, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση επιδεινώνονται, στις -9 μονάδες (από -5 τον Ιούνιο). Πάντως πάνω από τις μισές επιχειρήσεις του υποκλάδου αυτού δηλώνουν ότι η παραγωγική τους

δραστηριότητα διεξάγεται απρόσκοπτα, ενώ οι υπόλοιπες επισημαίνουν την ανεπαρκή ζήτηση ως βασικότερο εμπόδιο. Τέλος, αποδυναμωμένη σε σχέση με τη μέτρηση του Απριλίου εμφανίζεται η εξαγωγική θέση των επιχειρήσεων προς την ΕΕ και τις Βαλκανικές χώρες.

Στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών καταγράφει την εντονότερη πτώση σε σχέση με τους υπόλοιπους τομείς, κινούμενος στις 64,7 μονάδες από τις 71,1 μονάδες τον Ιούνιο, τη δεύτερη χαμηλότερη φετινή επίδοση. Από τα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα βελτιώνονται, οι προβλέψεις για το επόμενο τρίμηνο επιδεινώνονται. Συγκεκριμένα, τα τρέχοντα επίπεδα παραγγελιών, ζήτησης, παραγωγής και πωλήσεων στις εγχώριες και διεθνείς αγορές, βελτιώνονται ελαφρώς, αν και ακόμα βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Αντίθετα, οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή και τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες, επιδεινώνονται, με τα σχετικά ισοζύγια να είναι αρνητικά, δηλαδή να υποδηλώνουν μείωση. Το ίδιο συμβαίνει και με τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, ενώ τα αποθέματα έχουν διογκωθεί αρκετά, με το 37% των επιχειρήσεων (από 26%) να κρίνει ότι αυτά βρίσκονται σε υψηλά για την εποχή επίπεδα. Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών είναι το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού να περιορίζεται μόλις στο 66,7% (από 73,4%). Πάντως παρά τις δυσμενέστερες προβλέψεις, η τάση για την απασχόληση σταθεροποιείται, με τη συντριπτική πλέον πλειονότητα να δηλώνει ότι αναμένει σταθεροποίηση το επόμενο διάστημα. Σε σχέση με τη μέτρηση Απριλίου, τον Ιούλιο είναι χαμηλότερο το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία (14% από 33%), ενώ οι εξαγωγικές επιδόσεις, αν και βελτιώνονται, παραμένουν έντονα αρνητικές.

Ελαφρά κάμψη παρουσιάζουν οι προσδοκίες και στα **Ενδιάμεσα Αγαθά**, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις 67,5 μονάδες, δύο μονάδες χαμηλότερα του προηγούμενου μήνα, αλλά υψηλότερα από το φετινό μέσο όρο (60,4 μονάδες). Έντονη είναι η άνοδος στις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων του τομέα για την τρέχουσα παραγωγή και τις πωλήσεις, ενώ θετικότερη εικόνα καταγράφουν τόσο οι εκτιμήσεις για τις εξαγωγές του τελευταίου τριμήνου όσο και για τις παραγγελίες και τη ζήτηση. Όμως, τα αποθέματα, παραμένουν σε υψηλά για την εποχή επίπεδα, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +30 μονάδες (από +27). Στο ερώτημα για τις νέες παραγγελίες, βελτιώνεται σημαντικά ο σχετικός τριμηνιαίος δείκτης (+1 μονάδα από -22 μονάδες στη μέτρηση Απριλίου), ενώ αντίθετα από τις τρέχουσες εκτιμήσεις των επιχειρήσεων, οι βραχυπρόθεσμες προβλέψεις τους, καταγράφουν υποχώρηση. Έτσι, πτώση αναμένεται στην παραγωγή τους επόμενους μήνες, αλλά και στις συνολικές πωλήσεις, όπου το σχετικό ισοζύγιο «πέφτει» στις +2 μονάδες (από +16). Η απασχόληση φαίνεται να επηρεάζεται από τις δυσμενέστερες προβλέψεις, καθώς αυτές γίνονται ακόμα πιο αρνητικές (στις -27 μονάδες από -20 στο σχετικό ισοζύγιο). Πάντως, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του διευρύνεται στο 38% (από 21%), με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις να δηλώνουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικό εμπόδιο στη λειτουργία τους.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Άνοδος προσδοκιών στις Ιδιωτικές Κατασκευές, κάμψη στα Δημόσια Έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Κατασκευές** διορθώνει ελαφρά την έντονη άνοδο του Ιουνίου, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 67,4 μονάδες (69 μονάδες τον προηγούμενο μήνα). Οι έντονες διακυμάνσεις στον τομέα από την αρχή του έτους δεν φαίνεται επομένως να έχουν εξομαλυνθεί, με την αβεβαιότητα να είναι διάχυτη. Από τους επιμέρους δείκτες δραστηριότητας, οι προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων παραμένουν αρνητικές και στα επίπεδα του Ιουνίου (στις -44 μονάδες), παρόλο που η τρέχουσα δραστηριότητα εμφανίζεται βελτιωμένη. Άλλωστε η εξασφαλισμένη δραστηριότητα στις επιχειρήσεις του τομέα, διευρύνεται στους 16,7 μήνες (από 14,3), λόγω ακριβώς των βελτιωμένων εκτιμήσεων για την τρέχουσα πορεία των εργασιών. Σε όρους απασχόλησης όμως, οι προοπτικές επιδεινώνονται με το σχετικό ισοζύγιο να διευρύνεται στις -27 μονάδες (από -23 τον Ιούνιο). Πάντως θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό επιχειρήσεων (60%) προβλέπει πλέον σταθερότητα στην απασχόληση του τομέα (από 39% τον προηγούμενο μήνα). Το ποσοστό των επιχειρήσεων που κρίνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του παραμένει πολύ χαμηλό (στο 11%), με όσους διαφωνούν να κρίνουν ως βασικότερα εμπόδια τη χαμηλή ζήτηση (35%), την ανεπαρκή χρηματοδότηση (23%), αλλά και παράγοντες που συνδέονται με την συγκρατημένη καταναλωτική συμπεριφορά, την αυστηροποίηση της χρηματοδότησης από τις τράπεζες, αλλά και το γενικότερο περιορισμό των επενδύσεων. Σχετικά τέλος με τις τιμές, οι προσδοκίες αποκλιμάκωσης αμβλύνονται περαιτέρω τον Ιούλιο, με το σχετικό ισοζύγιο να περιορίζεται στο ήμισυ του Ιουνίου, στις -17 μονάδες.

Στους επιμέρους κλάδους, σε αντίθεση με τον Ιούνιο, οι προσδοκίες βελτιώνονται στις Ιδιωτικές Κατασκευές και υποχωρούν έντονα στα Δημόσια Έργα. Αναλυτικότερα:

Στις **Ιδιωτικές Κατασκευές**, ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών, μετά την υποχώρηση του Ιουνίου, ανακάμπτει στην υψηλότερη τιμή του από τον περυσινό Νοέμβριο και διαμορφώνεται στις 50,7 μονάδες (από τις 38,9 μονάδες). Σε όλα τα στοιχεία δραστηριότητας καταγράφεται άμβλυνση της έντονης απαισιοδοξίας. Έτσι οι έντονα αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών περιορίζονται κατά 13 μονάδες, όμως το σχετικό ισοζύγιο (που διαμορφώνεται στις -34 μονάδες), αποτυπώνει τη διάχυτη δυσaréσκεια που επικρατεί στον κλάδο. Το ίδιο συμβαίνει και με τις προβλέψεις για την πορεία των εργασιών το επόμενο τρίμηνο, καθώς ο σχετικός δείκτης αν και βελτιώνεται στις -54 από τις -62 μονάδες, παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Από την άλλη πλευρά, οι προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης του κλάδου είναι οι λιγότερο αρνητικές μετά τον περυσινό Οκτώβριο, με πάνω από τις μισές επιχειρήσεις να αναμένουν πλέον σταθερότητα (έναντι 35% τον προηγούμενο μήνα). Άλλωστε οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας, ξεπερνούν και τα αντίστοιχα περυσινά επίπεδα, φθάνοντας τους 11,4 μήνες (από 8,8 μήνες τον Ιούνιο). Οι αποπληθωριστικές προβλέψεις για τις τιμές περιορίζονται, όμως εξακολουθούν να αποτυπώνουν την τάση μείωσης τιμών στον κλάδο. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία φθάνει το 19%, καταγράφοντας άνοδο σε σχέση με τον Ιούνιο (15%), ενώ από τις υπόλοιπες, πάνω από τις μισές (55%) αναφέρουν τη χαμηλή

ζήτηση ως το βασικότερο πρόσκομμα, με προβλήματα όπως η περιορισμένη χρηματοδότηση (17%), αλλά και η χαμηλή ρευστότητα στην αγορά, η έλλειψη επενδυτικού σχεδιασμού και η αυστηρότητα στις δανειοδοτήσεις από την πλευρά των τραπεζών να παίζουν αρνητικό ρόλο στην παραγωγική δραστηριότητα.

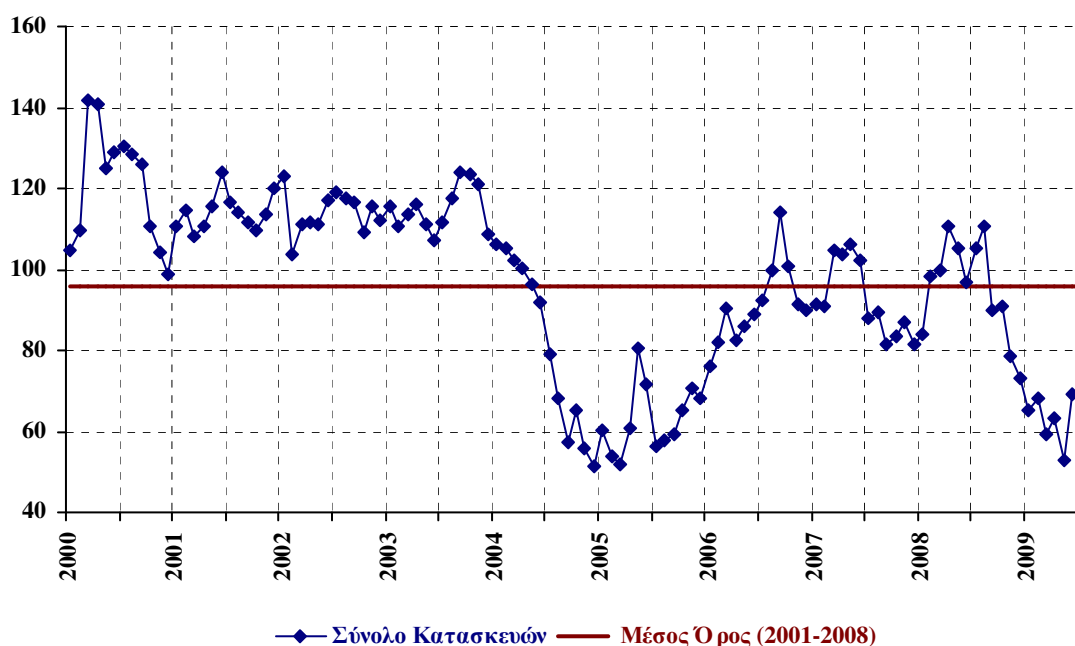
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

					2001-2008	Μ.Ο έτους					
			Min	Max	Μ.Ο	2004	2005	2006	2007	2008	
Κατασκευές (1996-2006=100)			51,4	123,8	95,8	81,5	63,0	91,1	92,5	95,3	
			ΔΕΚ-04	ΣΕΠΤ-03							
2008											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
84,2	98,1	99,7	110,5	105,4	97,0	105,2	110,5	90,0	90,9	78,7	73,0
2009											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
65.0	68.3	59.1	63.0	52.8	69.0	67.4					

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Αντίθετα με τις Ιδιωτικές Κατασκευές, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**, μετά την ισχυρή ανάκαμψη του περασμένου μήνα, καταγράφουν έντονη διόρθωση τον Ιούλιο, φθάνοντας στις 77,6 μονάδες (από 94 μονάδες τον Ιούνιο), γεγονός το οποίο φανερώνει την αυξημένη αβεβαιότητα και σε αυτό το σκέλος των κατασκευών. Πάντως ο δείκτης συγκρατεί ένα αρκετά μεγάλο μέρος της ανόδου του προηγούμενου μήνα Έτσι, παρόλο που οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επίπεδο εργασιών βελτιώνονται, με το σχετικό μάλιστα ισοζύγιο να γίνεται θετικό, οι προβλέψεις για τη μελλοντική εξέλιξή του, αλλά κυρίως

οι προσδοκίες για την απασχόληση του κλάδου, επιδεινώνονται. Πάντως θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας παραμένουν ικανοποιητικοί μάλιστα αυξάνονται ελαφρώς στους 19,8 μήνες (από 18,7), γεγονός όμως το οποίο συνδέεται περισσότερο με ελαστικότερη τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και την ελεγχόμενη καθυστέρηση στην υλοποίηση των έργων, λόγω ακριβώς της αβεβαιότητας. Άλλωστε, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία παραμένει στο χαμηλό 7%, ενώ από τις υπόλοιπες, το 41% δηλώνει ότι οι μεγάλες εκπτώσεις συνιστούν πλέον το βασικότερο πρόσκομμα στην επιχειρηματική λειτουργία, με την ανεπαρκή ζήτηση (24%) και τη χαμηλή χρηματοδότηση να ακολουθούν (27%).

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Σταθεροποιούνται οι προσδοκίες

Ελαφρά άνοδο μίας μονάδας σημειώνουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στο **Λιανικό Εμπόριο** τον Ιούλιο, μετά από τέσσερις μήνες σημαντικής ανάκαμψης, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 91,4 μονάδες. Γενικά διαπιστώνεται μία αντίθεση μεταξύ των εκτιμήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητα – που είναι κατά βάση θετικές - και των βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το επόμενο διάστημα, που είναι δυσμενείς. Έτσι από τη μία πλευρά οι επιχειρήσεις δείχνουν σχετικά ικανοποιημένες από την τρέχουσα πορεία των πωλήσεων τους και άρα ως ένα βαθμό και την εξέλιξη των θερινών εκπτώσεων, με το 41% να κρίνει ότι αυτές έχουν αυξηθεί. Στο πλαίσιο αυτό, τα αποθέματα αποκλιμακώνονται και πλέον το σχετικό ισοζύγιο γίνεται αρνητικό, καθώς αρκετές επιχειρήσεις έχουν προχωρήσει σε ρευστοποίησή τους και το ύψος του διαμορφώνεται σε χαμηλό για την εποχή επίπεδο. Εξάλλου, θετικότερες είναι και οι προοπτικές της απασχόλησης, όπου πλέον ένα 63% αναμένει σταθερότητα (από 52%) και τρεις στις 10 άνοδο, γεγονός που σημαίνει ότι ο τομέας αυτό εξακολουθεί να προσφέρει θέσεις εργασίας στην ελληνική οικονομία. Από την άλλη πλευρά όμως οι προοπτικές των πωλήσεων και των παραγγελιών προς προμηθευτές για το επόμενο διάστημα βαίνουν δυσμενέστερες, με τα ήδη αρνητικά ισοζύγια να διευρύνονται περαιτέρω στις -14 και -12 μονάδες αντίστοιχα (από -6 και -2). Τέλος σε όρους τιμών, το ισοζύγιο παραμένει αρνητικό (στις -16 μονάδες), με εκείνους που αναμένουν περαιτέρω μείωσή και νέες προσφορές μέχρι τη λήξη των εκπτώσεων να υπερτερούν σταθερά έναντι όσων προβλέπουν άνοδο.

Οι προσδοκίες είναι ανοδικές στην πλειονότητα των κλάδων του τομέα, με εξαίρεση τα Οχήματα – Ανταλλακτικά, όπου καταγράφεται μικρή υποχώρηση. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** σημειώνει μικρή άνοδο τον Ιούλιο και διαμορφώνεται στις 83,1 μονάδες από τις 80,4 μονάδες τον Ιούνιο, κοντά στη φετινή μέση επίδοση (84,1 μονάδες). Η εικόνα είναι θετική στους περισσότερους δείκτες δραστηριότητας, με τις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις να καταγράφουν άνοδο 9 μονάδων (στις +3 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο) και τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή τους να είναι επίσης ευνοϊκές, με το σχετικό ισοζύγιο να αλλάζει επίσης πρόσημο και να διαμορφώνεται στις +2 μονάδες (από -15). Υπερτερούν δηλαδή έστω και οριακά όσοι προβλέπουν άνοδο έναντι όσων προβλέπουν πτώση. Θετικές είναι και οι προοπτικές των παραγγελιών προς τους προμηθευτές το επόμενο διάστημα, με το 35% να αναμένει άνοδο

τους (από 27%). Παρά την ικανοποίηση από την πορεία των εργασιών πάντως, ο δείκτης των αποθεμάτων, μετά την έντονη πτώση του περασμένου μήνα, διαμορφώνεται τον Ιούλιο στις +9 μονάδες (από -2), υποδηλώνοντας ότι είναι περισσότεροι εκείνοι που εκτιμούν ανώτερα του κανονικού για την εποχή αποθέματα. Σε όρους απασχόλησης, οι θετικές προβλέψεις ενισχύονται για τρίτο συνεχή μήνα, με το σχετικό ισοζύγιο να διπλασιάζεται στις +43 μονάδες, ενώ σε σχέση με τις τιμές, οι προσδοκίες παραμένουν αποπληθωριστικές, όμως εξομαλύνονται ελαφρώς, με το 46% των επιχειρήσεων να αναμένει πλέον σταθερότητα (από 38%).

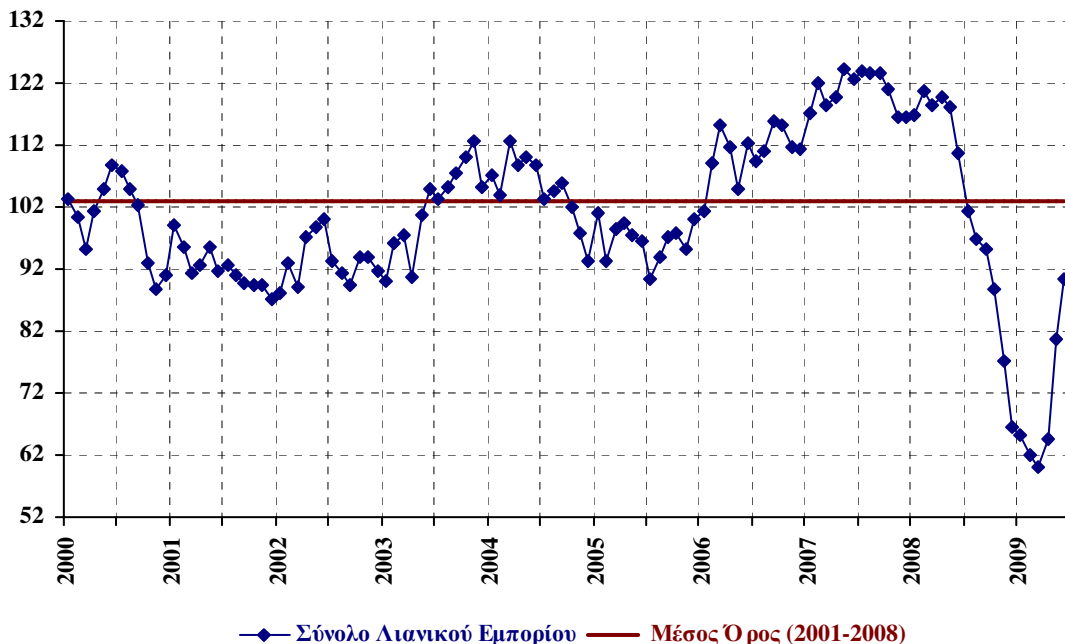
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

					2001-2008	Μ.Ο έτους					
			Min	Max	M.O	2004	2005	2006	2007	2008	
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)			60,2	124,3	102,9	104,8	96,8	110,8	120,8	102,5	
			Μαρ-09	Μαι-07							
2008											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
117,0	120,8	118,5	119,7	118,1	110,6	101,3	96,9	95,3	88,7	77,1	66,5
2009											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
65.3	61.9	60.2	64.5	80.7	90.4	91.4					

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Ανοδικές είναι και οι προσδοκίες και στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 91,3 μονάδες από τις 83,1 μονάδες, στην υψηλότερη επίδοση του έτους. Με εξαίρεση τις προβλέψεις για την απασχόληση, οι οποίες εν γένει εμφανίζουν έντονες διακυμάνσεις και τον Ιούλιο περιορίζονται σημαντικά (στις -5 μονάδες ο σχετικός

δείκτης, από +25), τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας καταγράφουν βελτίωση: οι πολύ αρνητικές εκτιμήσεις για τις πωλήσεις αμβλύνονται, με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -9 μονάδες (από -27 τον προηγούμενο μήνα), όπως άλλωστε και οι παραγγελίες προς τους προμηθευτές, με τη συντριπτική πλειονότητα (74% από 47%) να αναμένει σταθερότητα το επόμενο διάστημα. Τα αποθέματα όμως - παρά τη μικρή αποκλιμάκωση - παραμένουν σε ανώτερα του φυσιολογικού για την εποχή επίπεδο, παρόλο που βρίσκονται σε εξέλιξη οι θερινές εκπτώσεις (στις +24 μονάδες από +27 ο σχετικός δείκτης). Ανοδικές αναμένονται οι πωλήσεις και το επόμενο διάστημα, καθώς και οι τιμές θα συνεχίσουν να μειώνονται. Είναι πάντως χαρακτηριστικό ότι για ένατο συνεχή μήνα καμία επιχείρηση δεν προβλέπει άνοδο τιμών στον κλάδο αυτόν.

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** κινείται επίσης ελαφρώς ανοδικά τον Ιούλιο, στις 61,6 μονάδες, μετά από την υποχώρησή του τον περασμένο μήνα και διαμορφώνεται στις 58,6 μονάδες. Μικρή βελτίωση καταγράφεται στο πολύ αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις, εξέλιξη η οποία συμβαδίζει και με την πορεία των παραγγελιών, χωρίς όμως να έχουν αποκλιμακωθεί τα αποθέματα, τα οποία παραμένουν υψηλά για την εποχή. Ελαφρά αμβλύνεται και η έντονη απαισιοδοξία για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου, γεγονός που επηρεάζει ευνοϊκά την απασχόληση. Έτσι το επίσης αρνητικό ισοζύγιο της απασχόλησης περιορίζεται στις -8 μονάδες (από -25), με τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων (84% από 69%) να αναμένει πλέον σταθερότητα. Η τάση στις τιμές παραμένει πτωτική, με το 38% των επιχειρήσεων του κλάδου να αναμένουν περαιτέρω υποχώρηση το επόμενο διάστημα και μόλις το 4% άνοδο.

Η εκτίναξη του δείκτη προσδοκιών τον Ιούνιο στον κλάδο **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, δίνει τη θέση της τον Ιούλιο σε συγκρατημένη διόρθωση. Η μείωση των τελών ταξινόμησης φαίνεται πως αποδίδει και τον τελευταίο μήνα της εφαρμογής της, αλλά δρα πλέον περισσότερο σταθεροποιητικά στο επιχειρηματικό κλίμα του κλάδου. Έτσι, ο δείκτης κινείται υποχωρεί δύο μόλις μονάδες χαμηλότερα από τις 111,8 μονάδες του Ιουνίου, παραμένοντας όμως σημαντικά υψηλότερος από τον αντίστοιχο περυσινό (97,4 μονάδες). Από τα επιμέρους στοιχεία του δείκτη, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές, με τη συντριπτική πλειονότητα (70% από 60%) να κρίνει ότι αυτές έχουν αυξηθεί το τελευταίο τρίμηνο, γεγονός το οποίο άλλωστε αποτυπώνεται και στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα, τα οποία έχουν ρευστοποιηθεί κατά ένα μεγάλο μέρος. Ωστόσο, η αναμενόμενη λήξη του μειωμένου τέλους ταξινόμησης, φαίνεται να εντείνει την ανασφάλεια στις επιχειρήσεις, οι οποίες προεξοφλούν στις προβλέψεις τους μείωση στις βραχυπρόθεσμες παραγγελίες και πωλήσεις. Παρόλα αυτά, διατηρούν τη συγκρατημένη αισιοδοξία τους όσον αφορά στις προοπτικές για την απασχόληση, οι οποίες παραμένουν αρνητικές, όμως αμβλύνονται ελαφρά (-7 μονάδες από -12 το σχετικό ισοζύγιο). Σε όρους τιμών τέλος, οι προβλέψεις δεν μεταβάλλονται, με τις επιχειρήσεις που αναμένουν άνοδο να υπερτερούν των υπολοίπων.

Μεγάλη βελτίωση του κλίματος σημειώνεται στα **Πολυκαταστήματα** τον Ιούλιο, με το δείκτη να φθάνει στις 103,1 μονάδες από τις 94,1 μονάδες τον Ιούνιο, επίδοση που υπερτερεί μάλιστα από την αντίστοιχη περυσινή. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις τους σημειώνουν έντονη άνοδο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +25

μονάδες (από +9 μονάδες), εξέλιξη η οποία συμβαδίζει και με την αποκλιμάκωση που καταγράφεται στα αποθέματα του κλάδου, όπου μία στις πέντε επιχειρήσεις τα κρίνει σε χαμηλά για την εποχή επίπεδα. Οι προοπτικές για τις πωλήσεις βελτιώνονται επίσης, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +13 μονάδες (από +4), ενώ συγκρατημένη μείωση παρουσιάζουν οι βραχυπρόθεσμες προβλέψεις των παραγγελιών, με το σχετικό δείκτη να υποχωρεί στις +8 μονάδες (από +10). Οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση παραμένουν στα υψηλότερα επίπεδα του έτους (+41 μονάδες), ενώ τέλος, οι προσδοκίες για τις τιμές προοιωνίζονται περαιτέρω αποκλιμάκωση τους επόμενους μήνες.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Ελαφρά επιδείνωση του κλίματος

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** καταγράφει ελαφρά υποχώρηση τον Ιούλιο, ανακόπτοντας τη συνεχή ανοδική τροχιά των πέντε προηγούμενων μηνών και διαμορφώνεται στις 73,7 μονάδες από τις 75,3 μονάδες τον Ιούνιο. Στα επιμέρους μεγέθη του τομέα καταγράφονται ως επί το πλείστον οριακές μεταβολές: οι αρνητικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα κατάστασή τους και την τρέχουσα ζήτηση παραμένουν ουσιαστικά αμετάβλητες, με τα σχετικά ισοζύγια να διαμορφώνονται στις -5 και -9 μονάδες αντίστοιχα (από -4 και -8), ενώ στις προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης στο επόμενο διάστημα, πάνω από τις μισές επιχειρήσεις αναμένουν πλέον σταθερότητα (από 39%), ενώ ένα 19% προσδοκά άνοδο (από 27% όμως τον προηγούμενο μήνα). Παρά τις ελαφρώς δυσμενέστερες προβλέψεις για τη ζήτηση, οι προοπτικές της απασχόλησης του τομέα βελτιώνονται ελαφρά, αν και όσοι αναμένουν και νέα υποχώρηση της απασχόλησης το επόμενο διάστημα εξακολουθούν να υπερτερούν όσων προβλέπουν άνοδο (στις -11 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Σχετικά με τις τιμές, η συντριπτική πλειονότητα (79%) δηλώνει ότι αυτές θα παραμείνουν στα ίδια επίπεδα. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη λειτουργία τον Ιούλιο διευρύνεται ελαφρώς στο 31% (από 27%), ενώ από τις επιχειρήσεις που δηλώνουν το αντίθετο, το 32% κρίνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια της ζήτησης και κεφαλαίων κίνησης (14%), αλλά και την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τη γραφειοκρατία (17%).

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών μπορούν να σημειωθούν τα εξής:

Έντονη – αλλά αναμενόμενη λόγω της τουριστικής περιόδου - ανάκαμψη καταγράφει ο κλάδος **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια**, ύστερα από τέσσερις μήνες σταθερότητας, με το σχετικό δείκτη να κινείται ανοδικά κατά 19 μονάδες, στις 91,7 μονάδες. Αν και συνιστά την καλύτερη επίδοσή του από τον Οκτώβρη του 2008, σε σχέση με τον περυσινό Ιούλιο η επίδοση του δείκτη υστερεί σημαντικά, γεγονός που αντανακλά την ηπιότερη φετινή πορεία των εργασιών σε έναν κρίσιμο μήνα της τουριστικής σεζόν. Όλοι οι δείκτες δραστηριότητας των επιχειρήσεων πάντως βελτιώνονται σε σχέση με τον Ιούνιο: οι επιχειρήσεις δηλώνουν ικανοποιημένες από την τρέχουσα κατάστασή τους, με το σχετικό ισοζύγιο να γίνεται θετικό για πρώτη φορά μετά τον περυσινό Νοέμβριο (στις +8 μονάδες από -20 τον Ιούνιο), η τρέχουσα ζήτηση έχει επίσης ενισχυθεί σημαντικά, ενώ και οι προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου καταγράφουν έντονη άνοδο, με τις αρνητικές προβλέψεις να εξαλείφονται. Σε όρους απασχόλησης, σχεδόν το σύνολο των επιχειρήσεων προβλέπει σταθερότητα, καθώς έχουν ήδη

προσληφθεί οι απαραίτητοι εποχικοί υπάλληλοι (λιγότεροι πάντως από πέρυσι), ενώ και οι τιμές θα διατηρηθούν σταθερές το επόμενο τρίμηνο. Παρόλα αυτά, το ποσοστό εκείνων που κρίνει την ανεπαρκή ζήτηση ως το κυριότερο πρόσκομμα της επιχειρηματικής του δραστηριότητας παραμένει στο 68% των επιχειρήσεων, με μόλις το 17% να δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία.

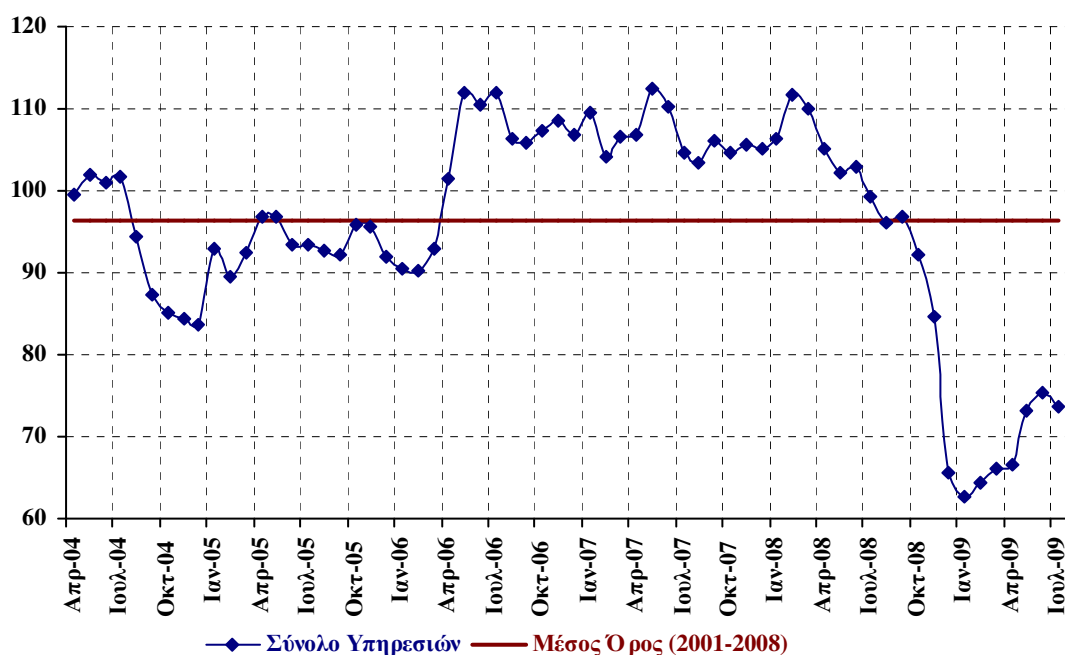
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

				2001-2008		Μ.Ο έτους				
	Min	Max		M.O		2004	2005	2006	2007	2008
Υπηρεσίες (1998-2006=100)	62,6	122,5		96,1		94,6	93,6	103,7	106,6	97,8
	Ιαν-09	3 ^ο τριμ 01								
2008										
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N
106,4	111,8	110,0	105,2	102,2	103,0	99,4	96,2	96,7	92,2	84,6
2009										
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N
62,6	64,5	66,0	66,7	73,2	75,3	73,7				

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Αντίθετα με τα Ξενοδοχεία – Εστιατόρια, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στον συναφή κλάδο των **Τουριστικών Πρακτορειών** σημειώνουν περαιτέρω διόρθωση, με το σχετικό δείκτη να περιορίζεται κατά 10 μονάδες και να διαμορφώνεται στις 82,8 μονάδες τον Ιούλιο. Οι επιχειρήσεις του κλάδου κρίνουν ότι η τρέχουσα κατάστασή τους έχει επιδεινωθεί κατά το τελευταίο τρίμηνο, ενώ η δυσαρέσκεια αποτυπώνεται και στις εκτιμήσεις για τη ζήτηση αυτής της περιόδου, με τις αρνητικές απόψεις να πολλαπλασιάζονται (στις -16 μονάδες το σχετικό

ισοζύγιο). Αρνητικές είναι όμως και οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης το επόμενο διάστημα, παρόλο που η πλειονότητα (74% από 56%) προσδοκά σταθερότητα, έστω και σε αυτά τα χαμηλά επίπεδα. Η επιδείνωση του κλίματος ενισχύει τις ήδη αρνητικές προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης, με το σχετικό ισοζύγιο να διευρύνεται ελαφρά στις -16 μονάδες, ενώ οι προβλέψεις για περαιτέρω μείωση στις τιμές εξασθενούν αρκετά. Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι η παραγωγική του δραστηριότητα είναι απρόσκοπτη, περιορίζεται μόλις στο 5%, ενώ η ανεπάρκεια ζήτησης και κεφαλαίων κίνησης (45% και 28% αντίστοιχα) προβάλλονται ως τα κυριότερα προσκόμματα στη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Ελαφρά υποχώρηση σημειώνεται τον Ιούλιο και στις προσδοκίες στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** (εταιρίες συμβούλων, διαφημιστικές και διάφορες άλλες υπηρεσίες προς επιχειρήσεις κτλ), με το σχετικό δείκτη να φθάνει στις 61,8 μονάδες από τις 65,7 μονάδες τον Ιούνιο. Στις εκτιμήσεις τους για την τρέχουσα κατάστασή τους, οι επιχειρήσεις δηλώνουν περισσότερο δυσαρεστημένες, με το σχετικό ισοζύγιο το οποίο ήταν σχεδόν ισοσκελισμένο τον Ιούνιο να καταγράφει τώρα πτώση 14 μονάδων. Οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση παραμένουν επίσης ισχυρές, ενώ αμετάβλητες και πάντα αρνητικές είναι και οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της. Εξάλλου, σχεδόν στα ίδια επίπεδα κυμαίνονται και οι προσδοκίες για την απασχόληση του κλάδου, καθώς αν και βελτιώνονται οριακά, όσοι προβλέπουν και νέα μείωσή της υπερτερούν όσων αναμένουν άνοδο (στις -11 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Σταθερές θα μείνουν οι τιμές σύμφωνα με το 86% των επιχειρήσεων, ενώ σχετικά με την επιχειρηματική τους λειτουργία, το 21% των επιχειρήσεων (από 23%) δηλώνει ότι δεν συναντά προσκόμματα στη λειτουργία του. Ένας στους τέσσερις πάντως επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικότερο εμπόδιο και ένας στους πέντε τα περιορισμένα κεφάλαια κίνησης.

Στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες), μετά την ανοδική πορεία για τέσσερις συνεχείς μήνες, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών καταγράφει σημαντική υποχώρηση τον Ιούλιο στις 76,8 μονάδες, από τις 94,4 μονάδες τον Ιούνιο. Με εξαίρεση τη βελτίωση στις προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου το επόμενο διάστημα, όπου το πολύ χαμηλό ισοζύγιο του Ιουνίου (-45 μονάδες) αμβλύνεται στις -25 μονάδες, τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας επιδεινώνονται, μάλλον όμως σε διόρθωση της εκτίναξης των προσδοκιών του κλάδου τον προηγούμενο μήνα. Οι χρηματοοικονομικές αγορές έχουν μεν ανακάμψει το τελευταίο διάστημα, αλλά φαίνεται πως ο δρόμος προς τη σταθεροποίηση των προσδοκιών είναι ακόμη μακρύς. Έτσι, τόσο το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, όσο και εκείνο για την τρέχουσα ζήτηση υποχωρούν στις +23 και -12 μονάδες αντίστοιχα (από +43 και +9 μονάδες τον Ιούνιο), ενώ αρνητικές είναι και οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης στο επόμενο διάστημα. Οι προβλέψεις για τις τιμές παραμένουν όμως ανοδικές, ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία τους περιορίζεται στο 40% – ποσοστό αρκετά υψηλό πάντως σε σχέση με άλλους κλάδους - με βασικό εμπόδιο και εδώ την ανεπαρκή ζήτηση.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Υπηρεσίες Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού** κινείται ελαφρώς πτωτικά τον Ιούλιο, ύστερα από δύο μήνες ανόδου, φθάνοντας

στις 66,7 μονάδες (από 67,9 μονάδες τον Ιούνιο). Από τους επιμέρους δείκτες, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα δραστηριότητα των επιχειρήσεων παραμένει στα ίδια αρνητικά επίπεδα, στις -14 μονάδες, ενώ αμβλύνονται ελαφρά οι πολύ αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (στις -19 μονάδες). Οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης, μετά την ισχυρή άνοδό τους τον προηγούμενο μήνα, παραμένουν αμετάβλητες, με το 76% των επιχειρήσεων να προσδοκά σταθερότητα, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση φαίνεται να επηρεάζονται περισσότερο από την αρνητική εικόνα της ζήτησης και να υποχωρούν στις -17 μονάδες (από -4). Οι τιμές θα συνεχίσουν μειώνονται, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι από τον Μάιο του 2008 είναι σταθερά περισσότερες οι επιχειρήσεις που προβλέπουν πτώση των τιμών έναντι όσων αναμένουν άνοδο. Τέλος, το 22% των επιχειρήσεων (από 29% τον προηγούμενο μήνα) αξιολογεί ότι η επιχειρηματική του λειτουργία δεν συναντά σημαντικά εμπόδια, με όσους διαφωνούν να προβάλλουν και στον κλάδο αυτό την ανεπάρκεια ζήτησης (36%) και κεφαλαίων κίνησης (27%) ως εμπόδια.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

Υποχωρεί ελαφρώς η εμπιστοσύνη των νοικοκυριών

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, μετά τη διαδοχική βελτίωση των τριών προηγούμενων μηνών, υποχωρεί τον Ιούλιο κατά 4 μονάδες και διαμορφώνεται στις -49 μονάδες, όχι πολύ χαμηλότερα πάντως από την αντίστοιχη περυσινή επίδοση. Επανερχεται έτσι ο δείκτης περίπου στα επίπεδα του Απριλίου – Μάιου, αλλά είναι σε καλύτερο σημείο σε σχέση με τις αρχές του έτους. Η ισχυρή άνοδος που σημειώθηκε τον Ιούνιο ήταν ως ένα βαθμό αποτέλεσμα του εκλογικού κύκλου και της ανάκαμψης που παρατηρείται συστηματικά σε ανάλογες περιόδους. Η υποχώρηση του δείκτη τον Ιούλιο ενδεχομένως να απηχεί την αντίδραση των καταναλωτών απέναντι στο περιβάλλον που διαμορφώθηκε από τα φορολογικά μέτρα. Έτσι, με εξαίρεση τις προοπτικές για την οικονομική κατάσταση της χώρας, οι οποίες βελτιώνονται αρκετά, οι υπόλοιπες προβλέψεις των στοιχείων του δείκτη καταγράφουν την εντονότερη δυσαρέσκεια των καταναλωτών σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Σημαντική είναι η πτώση των προσδοκιών για αποταμίευση, όπου καταγράφονται ιστορικά χαμηλά, ενώ οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την ανεργία παραμένουν δυσσίωνες αντνακλώντας τον διάχυτο ακόμα φόβο της ανεργίας. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη στην Ελλάδα παραμένει και αυτόν το μήνα σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, ενώ ακόμη χαμηλότερες επιδόσεις σημειώνονται μόνο σε Λετονία και Ουγγαρία. Από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ο δείκτης καταγράφει θετικές πλέον τιμές σε Δανία, Σουηδία και Φινλανδία, ενώ βελτιώνεται συνολικά σε 13 χώρες, ανάμεσα στις οποίες και η Ισπανία, η Ιταλία και η Πορτογαλία. Αναλυτικότερα:

■ Μικρή εξασθένιση των προβλέψεων για βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών

Οι προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες υποχωρούν τον Ιούλιο, ύστερα από τέσσερις μήνες συνεχούς βελτίωσης, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -31 από τις -29 μονάδες. Οι σχετικοί δείκτες της ΕΕ και της Ευρωζώνης καταγράφουν και πάλι οριακή άνοδο, φθάνοντας τις -4 και -6 μονάδες αντίστοιχα. Οι μισοί πλέον Έλληνες (από 47%) προβλέπουν επιδείνωση ή σημαντική επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης και το 31% σταθερότητα (από 35%).

■ Περιορίζεται η απαισιοδοξία για την οικονομική κατάσταση της χώρας

Από την άλλη πλευρά οι αρνητικές προβλέψεις των ελληνικών νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο βελτιώνονται κατά 6 μονάδες τον Ιούλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -39 από τις -45 μονάδες, στην καλύτερη επίδοση του έτους. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη καταγράφουν επίσης άνοδο, φθάνοντας στις -19 και -23 μονάδες αντίστοιχα. Το 56% των ελληνικών νοικοκυριών (από 63%) αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση, με ένα 13% να προβλέπει μικρή ή μεγάλη βελτίωση (από 11%).

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

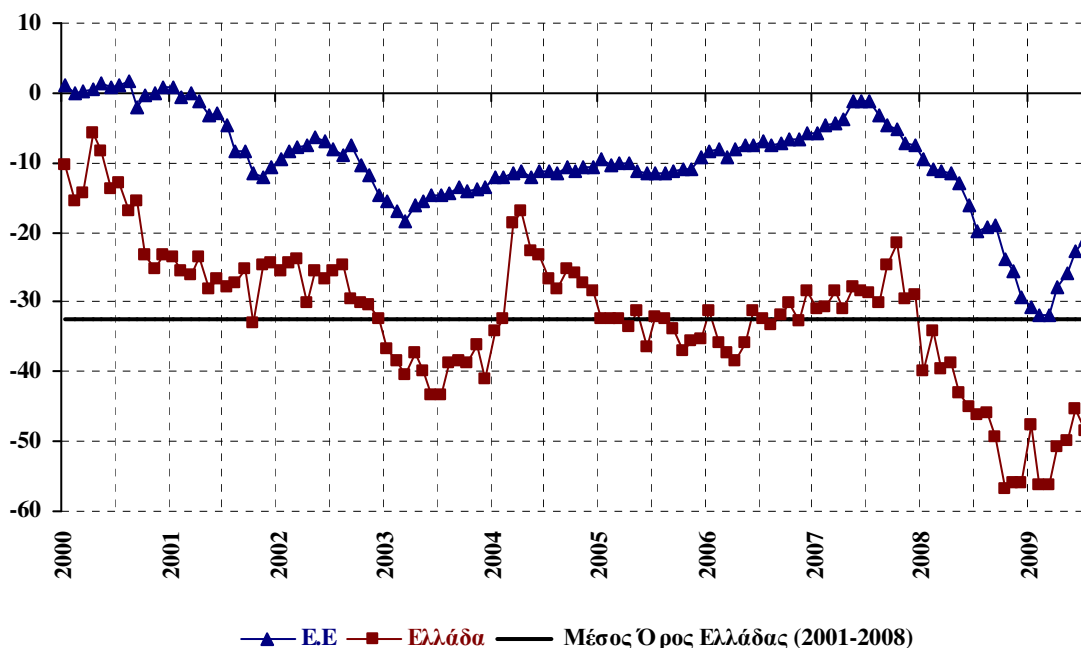
			2001-2008	Μ.Ο έτους				
	Min	Max	M.O	2004	2005	2006	2007	2008
ΕΕ-27	-32 Μαρ-09	1 Ιαν-01	-10	-11	-11	-8	-4	-17
Ευρωζώνη	-33 Μαρ-09	1 Ιαν-01	-12	-14	-14	-9	-5	-18
Ελλάδα	-57 Οκτ-08	-18 Απρ-04	-33	-26	-34	-33	-28	-46

2008												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-10	-11	-11	-12	-13	-16	-20	-19	-19	-24	-26	-29
Ευρωζώνη	-11	-12	-13	-12	-14	-16	-19	-19	-19	-24	-26	-31
Ελλάδα	-40	-34	-40	-39	-43	-45	-46	-46	-49	-57	-56	-56
2009												
	I	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-31	-32	-32	-28	-26	-23	-21					
Ευρωζώνη	-31	-33	-34	-31	-28	-25	-23					
Ελλάδα	-48	-56	-56	-51	-50	-45	-49					

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού εκείνων που προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

■ Έντονη εξασθένηση της πρόθεσης για αποταμίευση

Την ιστορικά χαμηλότερη τιμή της αγγίζει η πρόθεση για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες τον Ιούλιο, η οποία αντανακλά ουσιαστικά τη δυνατότητα αποταμίευσης των καταναλωτών. Ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται 15 μονάδες χαμηλότερα, στις -58, όταν στους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες καταγράφεται οριακή επιδείνωση στην Ευρωζώνη και καμία μεταβολή στην ΕΕ (-10 και -8 μονάδες αντίστοιχα). Από τα ελληνικά νοικοκυριά, το 76% (από 71%) κρίνει ως μη πιθανή ή καθόλου πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12-μηνο, ενώ μόλις το 20% (από 26%) την κρίνει ως πιθανή ή πολύ πιθανή.

■ Παραμένει η αβεβαιότητα για την εξέλιξη της ανεργίας

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες παραμένουν στα ίδια σχεδόν επίπεδα με τον Ιούνιο (στις +66 μονάδες), γεγονός το οποίο υπογραμμίζει την ισχυρή ακόμα ανασφάλεια των ελληνικών νοικοκυριών. Έτσι, το συντριπτικό 83% (από 79%) αναμένει ελαφρά ή αισθητή ενίσχυση της ανεργίας το επόμενο 12-μηνο, με μόλις το 6% να προβλέπει ελαφρά ή αισθητή πτώση. Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί μέσοι όροι σε ΕΕ και Ευρωζώνη παραμένουν σε εξίσου υψηλά επίπεδα, αν και υποχωρούν οριακά, στις +52 και +53 μονάδες αντίστοιχα.

■ Περιορίζεται η πρόθεση για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών, κ.λπ.) περιορίζεται τον Ιούλιο, με το σχετικό δείκτη να μειώνεται κατά 5 μονάδες, στις -38 μονάδες. Το 51% των ελληνικών νοικοκυριών δηλώνει πως θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες τους επόμενους μήνες και το 31% (από 33%) πως δεν θα μεταβάλλει τις δαπάνες του. Σε ΕΕ και Ευρωζώνη, οι αντίστοιχοι δείκτες διαμορφώνονται στις -25 και -24 μονάδες αντίστοιχα.

■ Ενισχύονται οι προβλέψεις για άνοδο των τιμών

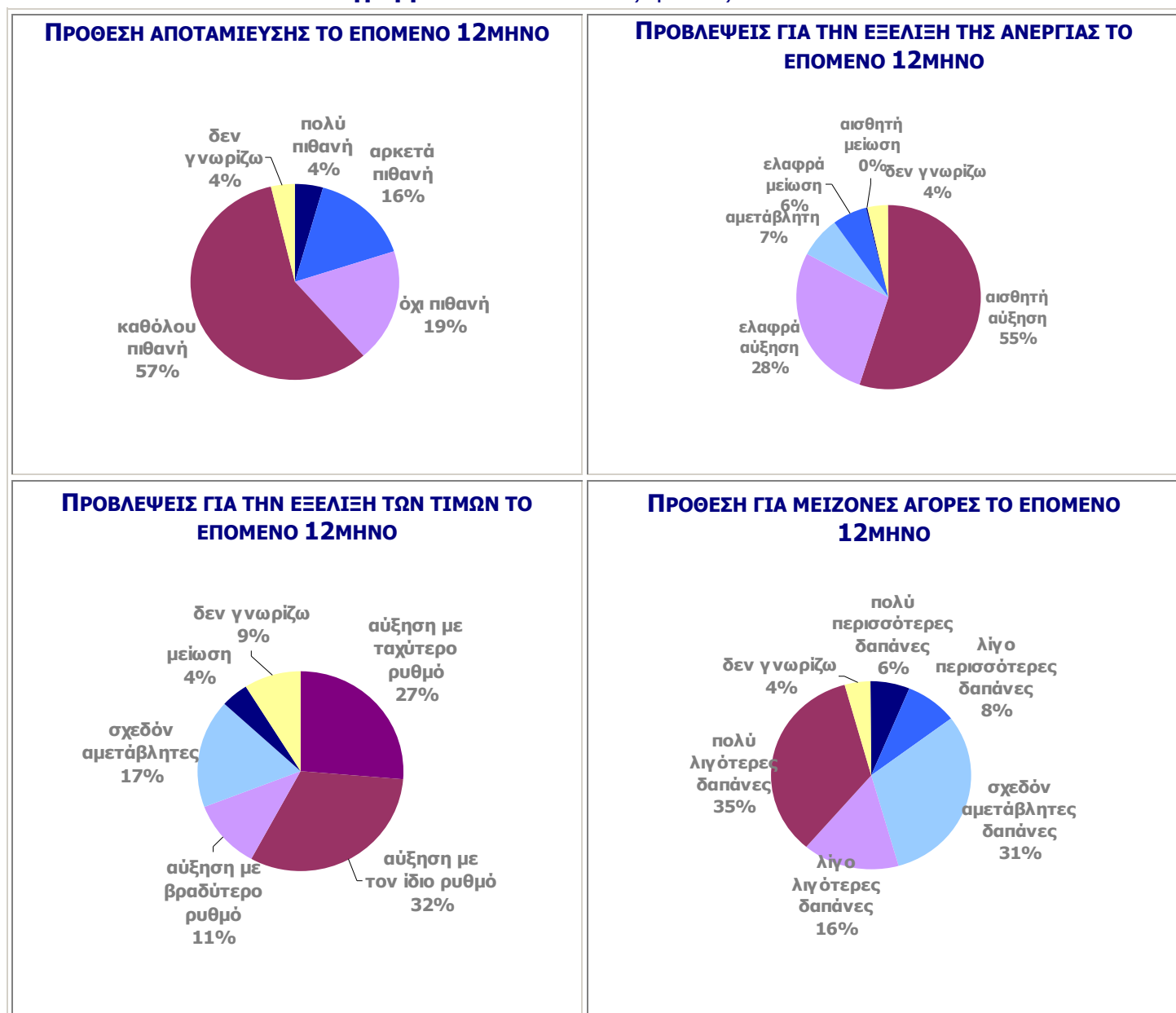
Οι προσδοκίες για το επίπεδο των τιμών κλιμακώνονται τον Ιούλιο, με το δείκτη εξέλιξης των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες να διαμορφώνεται κατά 15 μονάδες υψηλότερα, στις +25 μονάδες. Από τους έλληνες καταναλωτές, το 59% κρίνει πως οι τιμές θα αυξηθούν με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό (από 46%), ενώ ένα 22% (από 36%) θεωρεί ότι αυτές θα μείνουν αμετάβλητες ή θα μειωθούν το επόμενο διάστημα. Αντίθετα, οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη καταγράφουν περαιτέρω αποκλιμάκωση, στις -9 και -12 μονάδες αντίστοιχα.

■ Αυξάνεται ελαφρά το ποσοστό των νοικοκυριών που «μόλις τα βγάζουν πέρα»

Από τις εκτιμήσεις των νοικοκυριών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τον Ιούλιο, το 25% (από 30%) δηλώνει ότι αποταμιεύει λίγο ή πολύ, ενώ όσοι κρίνουν ότι «μόλις τα βγάζουν πέρα» αυξάνονται στο 52% των ερωτηθέντων (από 50%). Το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνουν ότι έχουν χρεωθεί επίσης αυξάνεται, στο 13%, ενώ εκείνοι που αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους παραμένουν στο 9%.

Τον Ιούλιο, η έρευνα καταναλωτών που διεξάγει το IOBE θέτει **τρία επιπρόσθετα** ερωτήματα που μετριοούνται σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν ακόμα περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικότερα επισημαίνονται τα εξής:

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών

Πηγή: IOBE

- Η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών περιορίζεται στην έρευνα Ιουλίου, αν και κινείται στους ευρωπαϊκούς μέσους όρους. Αρκετοί από τους δυνητικούς αγοραστές φαίνεται πως εκμεταλλεύτηκαν τις ευκαιρίες αγοράς αυτοκινήτου και τις ελκυστικότερες τιμές λόγω και της μείωσης των τελών ταξινόμησης και προχώρησαν σε αγορά αυτοκινήτου. Το πρόγραμμα απόσυρσης το οποίο ανακοινώθηκε στα τέλη του Ιουλίου δεν έχει ενσωματωθεί στην έρευνα με αποτέλεσμα φυσιολογικά η πρόθεση να

εξασθενεί. Έτσι, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να προβούν σε αγορά αυτοκινήτου το επόμενο 12μηνο μπορεί να διευρύνεται μεν στο 11%, ωστόσο πλέον οι «πολύ πιθανοί» έχουν περιοριστεί στο 2,5% έναντι 5,1% τον Απρίλιο και έχουν μετατοπιστεί κατά ένα μέρος στους απλώς «πιθανούς» που ξεπερνούν το 8%.

- Ενισχυμένη εμφανίζεται η πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών στην έρευνα Ιουλίου, με το 11% (από 8%) να θεωρεί πιθανό ή πολύ πιθανό να προβεί σε αγορά σπιτιού τον επόμενο χρόνο. Ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις -80 μονάδες από τις -85 τον Απρίλιο, επίδοση που υπερτερεί μάλιστα των αντίστοιχων ευρωπαϊκών δεικτών που διαμορφώνονται στις -88 και -89 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα.
- Οριακή βελτίωση παρουσιάζει και η πρόθεση πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -66 μονάδες (-58 και -61 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα), με το 14% των νοικοκυριών να δηλώνει ότι θεωρεί αρκετά ή πολύ πιθανό να προβεί σε σημαντικές αντίστοιχες δαπάνες (13% τον Απρίλιο).